

Κρατικός Προϋπολογισμός 2023 και ΜΔΠ 2023-2025

Συνεδρία Υπουργικού Συμβουλίου
30 Σεπτεμβρίου, 2022

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

Ο Π/Υ του 2023 ετοιμάστηκε μέσα σε ένα κλίμα μεγάλης αβεβαιότητας το οποίο εντείνεται από τις επιπτώσεις της πανδημίας του κορωνοϊού και τη συνέχιση του πολέμου στην Ουκρανία. Παρόλα αυτά και τις δύσκολες δημοσιονομικές συνθήκες, μέσω του προτεινόμενου Π/Υ επιδιώκεται:

- η περαιτέρω ενίσχυση της ανθεκτικότητας της κυπριακής οικονομίας μέσω της υλοποίησης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, με στόχο την ανάκαμψη και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, μέσα σε συνθήκες δημοσιονομικής πειθαρχίας, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, και
- η αντιμετώπιση των συνεπειών, της πανδημίας του κορωνοϊού (COVID-19) και της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία, που οδήγησε σε σημαντική αύξηση του πληθωρισμού και ειδικότερα σε μεγάλες αυξήσεις στις τιμές των καυσίμων,
- η υλοποίηση/ συνέχιση σημαντικών έργων, η ολοκλήρωση των οποίων αναμένεται να έχει σημαντική συνεισφορά στην οικονομική ανάπτυξη του τόπου και κατ' επέκταση στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Πρωτογενή Έσοδα/ Δαπάνες

	Π/Υ 2022 €	Π/Υ 2023 €	Π/Υ 2024 €	Π/Υ 2025 €
Έσοδα (εξαιρουμένων χρηματοοικονομικών ροών – δάνεια)	6.765.529.069	8.452.621.492	8.888.233.804	9.207.904.478
Δαπάνες (εξαιρούνται οι αποπληρωμές δανείων και οι δαπάνες για τόκους)	7.932.602.861	8.456.124.543	8.735.341.852	8.775.958.861
Χρηματοδοτικό έλλειμμα/ πλεόνασμα	-1.167.073.792	-3.503.051	152.891.952	431.945.617

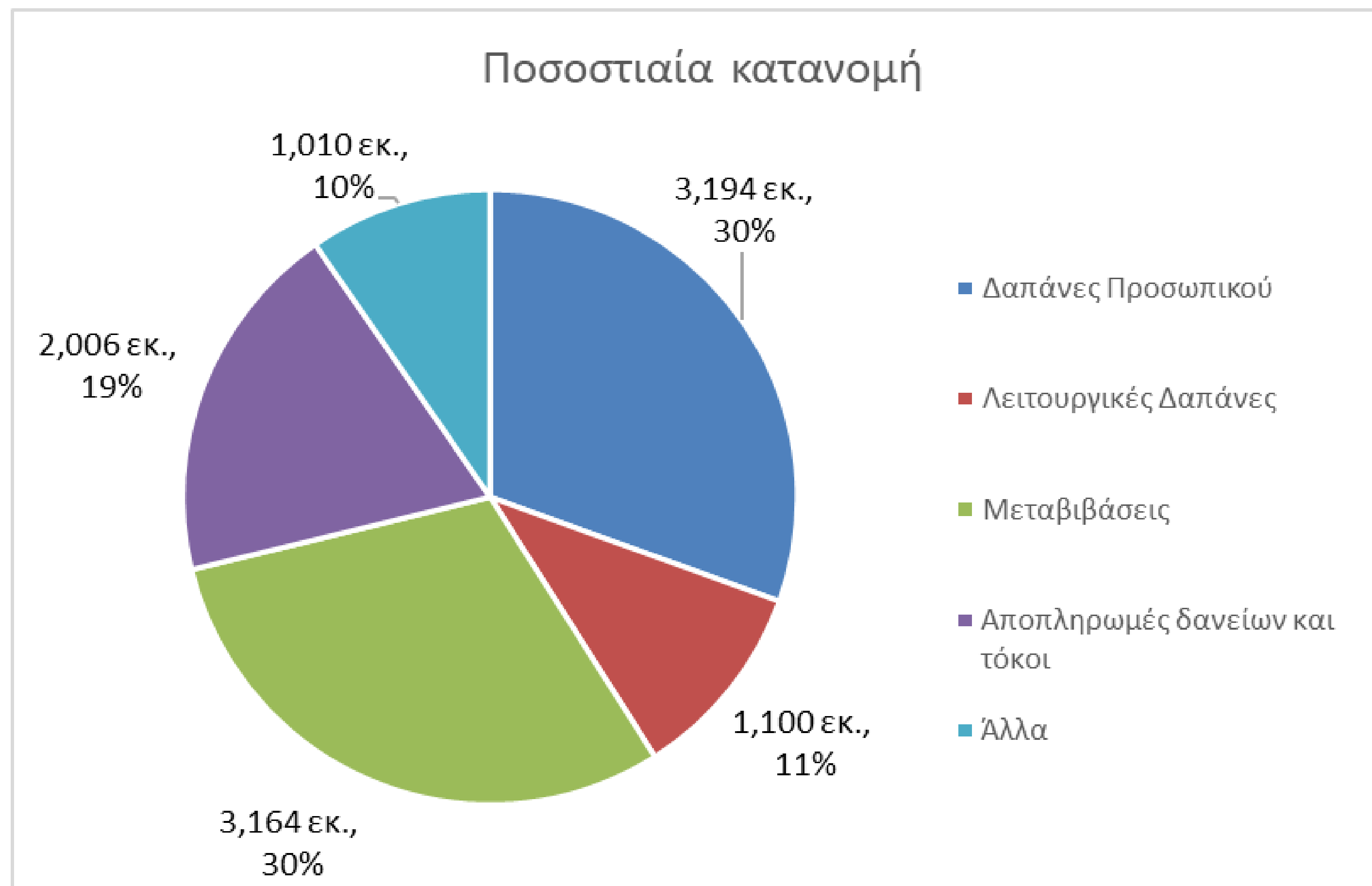
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- Μεταξύ του συνόλου των πιστώσεων του Π/Υ του 2023 και ΜΔΠ 2023-2025 και των συνολικών οροφών δαπανών που είχαν καθοριστεί από το Υπουργικό Συμβούλιο παρατηρούνται υπερβάσεις ύψους €30,2 εκ. (2023), €170,8 εκ. (2024) και €118,5 εκ. (2025).
- Για το 2023, οι υπερβάσεις οφείλονται, κυρίως, στις υπερβάσεις από τις οροφές δαπανών στους Π/Υ των Υπουργείων, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (€22,1 εκ.), Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (€18 εκ.), Υγείας (€14,2 εκ.), Άμυνας (€13 εκ.) και Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξης (€6,4 εκ.).
- Λαμβάνοντας υπόψη τη μεγάλη αβεβαιότητα που υπάρχει όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις σε διεθνές επίπεδο, καθίσταται επιτακτική ανάγκη η τήρηση των οροφών δαπανών ανά υπηρεσία, όπως θα καθοριστούν στα πλαίσια του Π/Υ.

ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ Π/Υ 2023

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ

- Οι δαπάνες προσωπικού περιλαμβανομένων των συντάξεων και των φιλοδωρημάτων υπολογίζονται να αυξηθούν κατά 4,7% και να ανέλθουν στα €3.193,7 εκ. (2023) σε σύγκριση με €3.048,8 εκ. (2022). Η πιο πάνω αύξηση οφείλεται κυρίως, στην καταβολή της ΑΤΑ, των προσαυξήσεων και στην αύξηση της απασχόλησης.
- Οι λειτουργικές δαπάνες προβλέπεται να αυξηθούν κατά 15,5% το 2023 και να ανέλθουν στα €1.099,7 εκ. σε σύγκριση με €951,6 εκ. το 2022. Η αύξηση οφείλεται στις πληθωριστικές ανατιμήσεις λόγω των αυξήσεων των τιμών των καυσίμων, των ενεργειακών προϊόντων και των ελλείψεων στις εφοδιαστικές αλυσίδες.
- Οι μεταβιβαστικές πληρωμές αποτελούνται κυρίως, από κοινωνικές παροχές, χορηγίες προς οργανισμούς δημόσιου και ιδιωτικού δικαίου και τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και των κρατικών συνεισφορών στα διάφορα Ταμεία (Κοινωνικών Ασφαλίσεων και ΓεΣΥ) και της συνεισφοράς μας στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Το 2023, η πιο πάνω κατηγορία προβλέπεται να αυξηθεί κατά 3,8% ήτοι, από €3.047,4 εκ. το 2022 σε €3.163,5 εκ.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ

- Οι αναπτυξιακές δαπάνες (έργα υπό κατασκευή, συγχρηματοδοτούμενα έργα, εκπαιδεύσεις, χορηγίες σε εκπαιδευτικά ιδρύματα, πάγια, κλπ.) αναμένεται να αυξηθούν κατά 12% το 2023 και να φθάσουν στα €1.273,4 εκ. σε σύγκριση με €1.137,6 εκ. το 2022. Η πιο πάνω αύξηση παρατηρείται λόγω έναρξης της υλοποίησης μεγάλων αναπτυξιακών έργων συμπεριλαμβανομένων, οδικών, κτιριολογικών και άλλων έργων καθώς για την προώθηση έργων που έχουν περιληφθεί στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.
- Πρόσθετα, και πέραν των πιο πάνω πρωτογενών δαπανών, οι δαπάνες για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους (τόκοι) και για αποπληρωμές δανείων (εξωτερικού και εσωτερικού) παρουσιάζουν μείωση της τάξης του 21,5% για το 2023 και συγκεκριμένα υπολογίζονται στα €1.914,5 εκ. σε σύγκριση με €2.441,5 εκ. το 2022.

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ – ΙΟΥΝΙΟΥ 2022

- Το δημοσιονομικό ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου του 2022 ήταν ελλειμματικό ύψους €33,1 εκ., δηλαδή -0,1% ως ποσοστό του ΑΕΠ, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους €750,7 εκ. κατά το αντίστοιχο εξάμηνο του προηγούμενου έτους, δηλαδή έλλειμμα ύψους 3,2% του ΑΕΠ.
- Οι δημόσιες δαπάνες της Γενικής Κυβέρνησης κατά το πρώτο εξάμηνο του 2022 ανήλθαν στα €4.841,3 εκ. σε σύγκριση με €4.869,4 εκ. κατά το αντίστοιχο εξάμηνο του προηγούμενου χρόνου, παρουσιάζοντας δηλαδή οριακή μείωση 0,6%.
- Το πρωτογενές ισοζύγιο παρουσίασε πλεόνασμα ύψους €180 εκ. κατά την υπό αναφορά περίοδο, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους €534,3 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Ως ποσοστό του ΑΕΠ, το πρωτογενές ισοζύγιο ήταν πλεονασματικό ύψους 0,7% το 1ο εξάμηνο του 2022, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους 2,3% του ΑΕΠ το αντίστοιχο εξάμηνο του προηγούμενου χρόνου, παρουσιάζοντας βελτίωση της τάξης των 3 π.μ. του ΑΕΠ.
- Το δημόσιο χρέος για το 2022 εκτιμάται να μειωθεί σημαντικά και να περιοριστεί περίπου στο 89.6% του ΑΕΠ σε σύγκριση με ποσοστό ύψους 103.9% το τέλος του προηγούμενου χρόνου.

ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ 2023

- Σύμφωνα με το βασικό μακροοικονομικό σενάριο, οι προοπτικές της κυπριακής οικονομίας μεσοπρόθεσμα παραμένουν θετικές αλλά με σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας.
- Μετά την περεταίρω βελτίωση το 2022 σε σχέση με το 2021, η οικονομία αναμένεται να παρουσιάσει κάποια επιβράδυνση το 2023 λόγω των σημαντικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η παγκόσμια οικονομία και του συνεχιζόμενου πολέμου Ρωσίας-Ουκρανίας, με τον ρυθμό ανάπτυξης να επιταχυνθεί και πάλι το 2024-2025.
- Σύμφωνα με το βασικό μακροοικονομικό σενάριο, ο ρυθμός ανάπτυξης προβλέπεται να κυμανθεί γύρω στο 3% το 2023, ενώ για τα έτη 2024 και 2025 αναμένεται να κυμανθεί στο 3,3% και 3,2%, αντίστοιχα.
- Ο ρυθμός πληθωρισμού (ΔΤΚ) για το 2023 προβλέπεται να κυμανθεί στο 3,0%, ενώ για τα έτη 2024 και 2025 προβλέπεται να ανέλθει στο 2,0%, αντίστοιχα.
- Το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να μειωθεί γύρω στο 6,4% του εργατικού δυναμικού το 2023, και ακολούθως το 2024 να περιορισθεί στο 5,7% και το 2025 να μειωθεί περαιτέρω στο 5,0%.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

- Ο Π/Υ για το 2023 συνεχίζει να περιλαμβάνει μέτρα συγκράτησης της απασχόλησης και του ύψους των επιδομάτων/ αποζημιώσεων/ οικονομικών ωφελημάτων.
- Μέχρι να καταστεί δυνατή η κατάργηση του περί της Απαγόρευσης Πλήρωσης Κενών Θέσεων στο Δημόσιο και στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα (Ειδικές Διατάξεις) Νόμου του 2013 έως 2017, συνέχιση της απαγόρευσης πλήρωσης κενών μόνιμων θέσεων Πρώτου Διορισμού, Πρώτου Διορισμού και Προαγωγής και Προαγωγής στο δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Οι περιπτώσεις που δικαιολογούν εξαίρεση από την απαγόρευση, θα συνεχίσουν να εξετάζονται σύμφωνα με τις πρόνοιες του εν λόγω Νόμου.
- Μη παραχώρηση γενικών αυξήσεων και προσπάθεια συγκράτησης άλλων άμεσων ή έμμεσων μισθολογικών αυξήσεων για το 2023.
- Κάλυψη των αναγκών της δημόσιας υπηρεσίας σε προσωπικό μέσω της πλήρωσης μόνιμων θέσεων και όχι μέσω της πρόσληψης Εργοδοτούμενων Ορισμένου Χρόνου (ΕΟΧ).
- Συνέχιση της απαγόρευσης πρόσληψης ωρομίσθιου κυβερνητικού προσωπικού για εποχιακές ή έκτακτες ανάγκες, με εξαίρεση τις μεμονωμένες περιπτώσεις που περιλαμβάνονται στο άρθρο 16 του περί Προϋπολογισμού Νόμου.

ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

- Απώλεια δημοσιονομικών εσόδων λόγω μείωσης στην οικονομική δραστηριότητα από πιθανή «αναζωπύρωση» της πανδημίας του κορωνοϊού (COVID-19).
- Αύξηση κόστους για τα κατασκευαστικά έργα τα οποία η Κυπριακή Δημοκρατία έχει δεσμευτικές υποχρεώσεις να διεκπεραιώσει.
- Αύξηση δαπανών για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους λόγω αύξησης των επιτοκίων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και της σταδιακής απόσυρσης του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης της (ΕΚΤ).
- Αύξηση Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (ΜΕΔ) λόγω της πρόσφατης αύξησης των επιτοκίων της ΕΚΤ και των οικονομικών αντίκτυπων της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία.
- Παρατεταμένη περίοδος υψηλού πληθωρισμού και υψηλών επιτοκίων με αρνητικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη (κίνδυνος στασιμοπληθωρισμού) λόγω των κυρώσεων που επιβλήθηκαν στη Ρωσία και Λευκορωσία από την Ε.Ε., τις Η.Π.Α. και το Η.Β. και των επιπτώσεων από τις διαταράξεις στην εφοδιαστική αλυσίδα.

